

Latvijas Tautas frontes izdevniecība

**LATVIJAS
TAUTAS FRONTES
2. KONGRESS**

**PROGRAMMA
STATŪTI
REZOLŪCIJAS**

Rīga, 1990. gads.

Dažādu tautību pārstāvji, cilvēki ar atšķirīgu sociālo stāvokli, politisko un religisko pārliecību 1988. gada rudenī apvienojās Latvijas Tautas frontē, lai rastu izeju no visaptverošas sabiedrības krīzes, veidotu taisnīgu un demokrātisku sabiedrību. Aizvadītā gada laikā LTF kļuvusi par nozīmīgu latviešu tautas trešās atmodas spēku. Pirmā atmoda pagājušā gadsimtena otrajā pusē latviešus pacēla civilizēto tautu vidū, izveidoja nacionālo inteliģenci, politikus un saimnieciskos darbiniekus. Otrās atmodas gaitā, realizējot latviešu nācijas pašnoteikšanās tiesības, tika izcīnīta un nodibināta neatkarīga un demokrātiska Latvijas Republika, kas latviešiem nodrošināja agrāk nebijušu uzplaukumu, arī citām nacionālajām grupām garantēdama saimniecisko augšupeju un kultūrautonomiju. Latvija iekļāvās pasaules valstu saimē kā līdztiesīga tās locekle. 1940. gadā PSRS impēriskās politikas rezultātā Latvija neatkarību zaudēja un tika varmācīgi iekļauta Padomju Savienībā. Pēdējo pusgadsimtu ir valdījusi nejēdzīga ekonomiskā sistēma, tautas un cilvēka beztiesīgums; administratīvā patvalja, kas Latviju nostādījusi nacionālās, ekonomiskās un ekoloģiskās katastrofas priekšā. Tāpēc trešā atmoda ir cīņa par Latvijas atdzimšanu un valstiskās neatkarības atjaunošanu.

LTF darbība savas pirmās Programmas realizēšanā ļāvusi risināt vairākas vitāli svarīgas problēmas: samazinājies iedzīvotāju mehāniskais pieaugums, radīti teorētiski priekšnoteikumi ekonomiskai patstāvībai, sperti pirmie soli tiesiskas valsts izveidošanā, sācies nacionālo attiecību harmonizācijas process, pieņemts Valodu likums, latviešu tauta un citas Latvijā dzīvojošās nacionālās grupas sākušas atgūt savas svētnīcas un simbolus, sabiedrībā doti patiesāki politiskie vērtējumi vēstures kolīzijām. Radikāli mainījusies situācija Latvijas sabiedriski politiskajā dzīvē. Pavērusies reāla iespēja nevardarbīgiem līdzekļiem cīnīties par Latvijas neatkarību. Atbilstoši jaunajam Latvijas vēstures posmam - pārejai uz neatkarības atgūšanu - otrajā Programmā precīzēti LTF stratēģiskie uzdevumi, to īstenošanas ceļi un līdzekļi.

1. Vispārīgie principi

1.1. LTF ir tautas patriotiskās un politiskās aktivitātes rezultātā izveidojusies sabiedriski politiska organizācija, demokrātisku spēku apvienība, kas cīnās par neatkarīgu un demokrātisku Latvijas Republiku, lai nodrošinātu latviešu tautas izdzīvošanu, pastāvēšanu, attīstību un cilvēka cienīgus dzīves apstākļus visiem iedzīvotājiem.

1.2. Ievērodama Latvijas tiesības un tautas gribu, LTF izvirza mērķi atjaunot Latvijas valstisko neatkarību, radot demokrātisku parlamentāru republiku, kas turpinātu Latvijas Republikas demokrātiskās tradīcijas, īstenotu latviešu nācijas pašnoteikšanās tiesības, nodrošinātu visu Latvijas iedzīvotāju līdztiesību

neatkarīgi no viņu sociālā stāvokļa, nacionālās, reliģiskās un partijiskās piederiņas.

Visiem Latvijas pilsoniem ir jādod vienlīdzīgas tiesības piedalīties valsts un sabiedrības pārvaldišanā, vienlīdzīgas tiesības uz darbu un taisnīgu sadali materiālo labumu un sociālo pakalpojumu sfērā. LTF iestājas par demokrātisku, uz vispārcilvēciskām vērtībām balstītu sabiedrību, kuras augstākā vērtība būtu brīva personība, par sabiedrību, kura vienlīdz atraisītu visu pilsoņu personisko iniciatīvu un vairotu uzņēmību.

1.3. LTF uzskata, ka Latvijas ceļš uz neatkarību un sabiedrības demokratizācijas process ir pašreizējo Latvijas sabiedriski politisko izmaiņu neatņemamas sastāvdaļas. Vienīgi neatkarīgā un demokrātiskā Latvijā ir iespējams pārvarēt ekonomisko un sociālpolitisko krīzi, atrisināt nacionālos jautājumus, garantēt visu Latvijas nacionālo grupu līdztiesību.

1.4. Savā darbībā LTF lieto humānas, nevardarbīgas un demokrātiskas cīņas formas un metodes.

1.5. Par vienu no savas darbības pamatvirzieniem LTF uzskata parlamentāro ceļu, cīnās par demokrātiskām valsts varas orgānu vēlēšanām, par demokrātisko, progresīvo, patriotisko spēku saliedēšanos un uzvaru.

1.6. LTF uzskata, ka ceļš uz Latvijas valstiskās neatkarības atjaunošanu jāsāk ar autoritārās administratīvi birokrātiskās sistēmas demontāžu un vis-savienības centralizētā politiskā un resoriskā diktāta likvidēšanu.

1.7. LTF noraida vienpartijas sistēmu un neierobežotas valsts varas, valsts un sabiedrības pārvaldišanas koncentrāciju jebkuras partijas rokās. LTF prasa valsts varas un pārvaldes funkcijas visos līmeņos nodot demokrātiski vēlētiem valsts varas orgāniem un to izveidotam pārvaldes aparātam.

1.8. LTF neatzīst PSKP monopoltiesības uz ideoloģiju un noraida tās diktātu garīgajā sfērā, it īpaši izglītības jomā un attiecībā uz masu informācijas līdzekļiem.

LTF uzskata: lai demokrātija un uzskatu daudzveidības pastāvēšana klūtu stabila un nesagraujama, Latvijā jārada tiesiskas garantijas vairākpartiju sistēmas pastāvēšanai, visām demokrātiskām partijām un sabiedriski politiskiem veidojumiem jānodrošina vienlīdzīgas tiesības izvērst savu darbību, patstāvīgi radīt savus masu informācijas līdzekļus, tikt atspoguļotiem esošajos līdzekļos un netraucēti veikt propagandu iedzīvotāju vidū.

1.9. Par nepieciešamiem demokrātiskās republikas izveides priekšnotiekumiem LTF uzskata nāciju un cilvēka tiesību garantēšanu, kā arī īpašuma formu daudzveidību un līdztiesību.

1.10. LTF uzskata, ka demokrātija nav savienojama ar esošo sabiedrisko organizāciju (VACP, VLKJS u.c.) monopoltiesībām darboties visu strādnieku, jaunatnes, tāpat citu sociālo slāņu vārdā, un atbalsta alternatīvu progresīvu sabiedrisko organizāciju veidošanas iniciatīvas.

1.11. Piedalīšanās Latvijas Tautas frontē nav savienojama ar staljinisku, fašistisku un citu noziedzīgu uzskatu paušanu, ar administratīvi komandējošo birokrātisko vadības metožu aizstāvēšanu, ar rasiskā, nacionālā vai cita naida un neiecietības sludināšanu, ar varmācības atbalstīšanu.

1.12. LTF atbalsta Baltijas jūras reģiona valstu politisko, ekonomisko un kultūras sakaru attīstību. Savos centienos LTF sadarbojas ar progresīvām kustībām un organizācijām Padomju Savienībā un citās zemēs, ar trimdas latviešu organizācijām

2. Politiskā sistēma un valstiskās neatkarības atgūšana

2.1. Savu valstisko neatkarību Latvijas tauta zaudēja noziedzīgā Staljina - Hitlera pakta un tam sekojošās Latvijas okupācijas un aneksijas rezultātā. Liela daļa pasaules valstu Latvijas Republikas iekļaušanu Padomju Savienībā atzīst par nelikumīgu.

2.2. LTF piepras, lai LPSR Augstākā Padome 1940.g. 14.-15. jūlijā okupācijas karaspēka kļātbūtnē saņotās Latvijas Tautas Saeimas vēlēšanas un to rezultātus atzīst par nelikumīgiem un Latvijas Republikas aneksiju leģitimējošās deklarācijas par LPSR izveidošanu un tās iestāšanos Padomju Savienībā par spēkā neesošām no to pienemšanas brīža.

LTF kategoriski vēršas pret jebkuru mēģinājumu leģitimēt Latvijas PSR nelikumīgo izveidošanu.

2.3. LTF piepras, lai LPSR Augstākā Padome nodrošina Latvijas likumīga, starptautiski atzīta valstiskuma atjaunošanai nepieciešamos apstākļus un tiesiskās garantijas.

2.4. LTF prasa, lai par likumīgo varas struktūru lemtu demokrātisku vēlēšanu ceļā ievēlēti varas orgāni. LTF cīnās par to, lai Latvijas augstākajā un vietējās varas orgānos tiktu ievēlēti tādi Latvijas tautas pārstāvji, kas nepārprotami pauž gribu atjaunot Latvijas valstisko neatkarību.

2.5. LTF iestājas par to, ka pilsonību iegūst pastāvīgie Latvijas iedzīvotāji, kuri deklarē savu vēlēšanos iegūt Latvijas pilsonību un nepārprotami saista savu likteni ar Latvijas valsti.

LTF uzskata, ka jautājums par Latvijas pilsoņu tiesisko statusu jāizlemj tikai pēc Latvijas valstiskās neatkarības atjaunošanas.

2.6. LTF cīnās par to, lai Latvija iegūtu pārejas perioda ekonomisko un politisko statusu, kas nodrošinātu Latvijas neatkarīgā valstiskuma atjaunošanu demokrātiskā ceļā. Šā statusa ietvaros nepieciešams:

2.6.1 valsts drošības un tiesību aizsardzības iestādes pilnīgi un nedalīti nodot Latvijas augstākā valsts varas orgāna kontrolē;

2.6.2 Latvijas teritoriju radikāli demilitarizēt; PSRS Bruņoto spēku dislokalīcijas noteikumus un bāzu statusu noteikt saskaņā ar līgumu starp Latvijas augstāko valsts varas orgānu un PSRS, noraidīt PSRS Bruņoto spēku piedalīšanos Latvijas valsts varas orgānu vēlēšanās (izņemot karadienestā iesauktos Latvijas pastāvīgos iedzīvotājus);

2.6.3 atzīt un tiesiski garantēt pilnīgu Latvijas ekonomisko patstāvību;

2.6.4 atzīt, ka Latvijas valsts varas augstākajam orgānam ir tiesības pārtraukt PSRS līkumu darbību Latvijas teritorijā. Nepieļaut tādu PSRS ministriju un resoru normatīvo aktu darbību Latvijas teritorijā, kurus nav apstiprinājusi Latvijas valdība;

2.6.5 panākt, lai sabiedriski politiskajām organizācijām, kuras darbojas Latvijā, būtu neatkarīgs statuss un to augstākais lēmējorgāns atrastos Latvijā.

2.7. Tā kā LTF atzīst Latvijas ceļu uz pilnīgu valstisko neatkarību, tā uzskata, ka neatkarīgā, demokrātiskā Latvijas Republika savas attiecības ar PSRS un citām valstīm veidos un attīstīs uz līdztiesīgu, savstarpēji izdevīgu līgumu pamata.

2.8. Pārejas periodā uz valstiskās neatkarības atjaunošanu Latvijas augstāko valsts varas orgānu lēmumu projekti, kas paredz ierobežot latviešu tautas pašnoteikšanās tiesību īstenošanu, izskatāmi, tikai pamatojoties uz visu deputātu consensus (vienprātības principu).

2.9. LTF atbalsta Latvijas Republikas pilsoņu demokrātiskās tiesības pašapzināties un aizstāvēt savas likumīgās intereses.

2.10. Neatkarīgās Latvijas politiskās sistēmas pamats ir parlamentāra, demokrātiska republika, kurā politiskajām partijām konstitucionāli garantēta brīva darbība gan parlamentā, gan ārpus tā.

2.11. LTF kategoriski vēršas pret to, ka kādai politiskajai partijai likumdošanas celā tiktū piešķirts privileģēts stāvoklis.

3. Cilvēka tiesības

3.1. LTF uzskata, ka Latvijas likumdošana visā pilnībā jāveido atbilstoši normām, kuras satur ANO Vispārējā cilvēka tiesību deklarācija, Starptautiskais pakts par pilsoņu un politiskajām tiesībām, Starptautiskais pakts par ekonomiskajām, sociālajām un kultūras tiesībām, kā arī Helsinkos un Vīnē parakstītie Eiropas drošības un sadarbības apspriedes Nobeiguma dokumenti. Sie dokumenti jāizdod lielā metienā.

3.2. LTF uzskata, ka jāizveido efektīvs valsts un sabiedrības kontroles mehānisms cilvēka tiesību ievērošanā. Jāpanāk, lai tiktū atcelti normatīvie akti, kas aizskar cilvēka godu un cieņu un ir pretrunā ar starptautisko tiesību normām.

3.3. Lai nodrošinātu efektīvu cilvēka tiesību realizāciju, Latvijā jāizveido plaša vispārējās juridiskās apmācības sistēma, tai nepieciešamos līdzekļus atvēlot no valsts budžeta.

3.4. LTF prasa pilnīgi ievērot tiesiskās normas, kas attiecas uz personas, tās dzīves, dzīvokļa, īpašuma un piešķirtās zemes neaizskaramību, sarakstes un telefona sarunu noslēpuma aizsardzību, kā arī citas konstitucionālās tiesības, nodrošināt tiesības brīvi apvienoties sabiedriskās organizācijās un partijās, pieprasīt un likumā noteiktā kārtībā saņemt informāciju no jebkura avota; pārsūdzēt tiesā koleģiālu orgānu lēmumus.

3.5. LTF aicina piešķirt tiesības ikvienam pilsonim, kura likumīgās intereses ir aizskartas, atjaunot tās tiesas celā.

3.6. Cilvēka tiesības un brīvības Latvijas teritorijā jānodrošina katrai personai neatkarīgi no tās rases, ādas krāsas, dzimuma, tautības, reliģiskās vai politiskās pārliecības, sociālās izceļsmes, mantiskā stāvokļa, ienemamā amata, dzimšanas vai citiem apstākļiem.

LTF kategoriski nostājas pret cilvēku vajāšanu par viņu politiskajiem un reliģiskajiem uzskatiem, pret jebkuru politisko demagoģiju un oponentu nomelnošanu.

3.7. LTF pieprasā nelikumīgi represēto pilnīgu sociālo reabilitāciju. Materiālā kompensācija viņiem jāizmaksā bez kavēšanās un no PSRS budžeta līdzekļiem. Staljiniskās represijas jāpasludina par noziegumu pret cilvēci, jāpublicē šo noziegumu organizētāju un tiešo izpildītāju vārdi, jāatņem viņiem piešķirtās privilēģijas un jaizskata jautājums par viņu kriminālatbildību.

3.8. LTF pieprasā izveidot neatkarīgu komisiju, lai pārbaudītu visu to personu lietas, kuri notiesāti par politiska un reliģiska rakstura darbību.

3.9. LTF pieprasā Latvijas iedzīvotājiem tiesības brīvi uzturēt sakarus ar citu valstu pilsoniem. Atteikums izdot ārzemju pasi pārsūdzams tiesā. LTF pieprasā, lai uz ārzemju pilsoniēm republikas teritorijā attiektos tikai tie pārvietošanās erobežojumi, kas ir saistoši Latvijas iedzīvotājiem.

3.10. LTF pieprasā, lai tiktū radikāli reformēta kriminālā, kriminālprocesuālā un abošanas darbu likumdošana, kā arī brīvības atņemšanas vietu sistēma. Šai reformai obligāti jānodrošina, lai

3.10.1. neviens netiktū patvalīgi aizturēts, arestēts, turēts apcietinājumā, iometinājumā vai izsūtījumā; aizturēšanas gadījumā ikvienam aizturētajam jābūt īstīgam tūlīt prieaicināt aizstāvi pēc savas izvēles;

3.10.2 tiktu ievēroti ANO pieņemtie minimālie standartnoteikumi, kas reglamentē, kā jāapiepas ar ieslodzītajiem, un ANO pieņemtais kodekss, kas reglamentē amatpersonu rīcību tiesiskās kārtības uzturēšanā;

3.10.3 visi Latvijā notiesātie pastāvīgie republikas iedzīvotāji sodu izciestu republikā un uz Latviju ne soda izciešanai, ne arī dzīvošanai pēc soda izciešanas netiku vestas citās republikās notiesātās personas.

3.11. LTF pieprasī, lai tiktu radikāli demokratizēta civilā likumdošana, atceļot nepamatotos personiskā īpašuma tiesību ierobežojumus.

3.12. LTF uzskata, ka personai, realizējot savas tiesības un brīvības, jāre-spektē citu personu tiesības, likumīgās intereses un nacionālā pašapziņa.

4. Tautsaimniecība

4.1. Latvijas saimniecības atveseļošanas nepieciešams nosacījums ir tautas tiesības pilnīgi patstāvīgi īstenot savu politisko, ekonomisko, sociālo un kultūras attīstību.

Ekonomikas attīstībai jābūt orientētai uz Latvijas iedzīvotāju labklājību, viņu jaunrades un pašizpausmes iespēju paplašināšanos, kā arī apkārtējās vides humanizāciju.

LTF ekonomiskā platforma nav vērsta uz ekonomisko sakaru saraušanu ar PSRS, bet gan šo sakaru veidošanu uz līdztiesīgu un savstarpēji izdevīgu līgumu pamata.

4.2. LTF sekmēs republikas ekonomiskās patstāvības tālāku attīstību, kas tautsaimniecību sagatavotu efektīvai funkcionēšanai neatkarīgas Latvijas ap-stākļos. Līdz politiskās neatkarības iegūšanai LTF aktīvi iesaistīsies LPSR likuma "Par Latvijas PSR ekonomisko patstāvību" realizēšanā.

4.3. Par Latvijas valsts ekonomiskās sistēmas pamatu jākļūst īpašuma formu daudzveidībai. LTF atbalsta juridiski, ekonomiski un sociāli līdztiesīgu nosacījumu radīšanu valsts, kolektīvajam, privātajam un jauktā tipa īpašumam.

Vistuvākajā laikā nepieciešams izstrādāt un pieņemt likumu par dažāda veida īpašuma pirkšanu, pārdošanu un mantošanas kārtību, kā arī likumu par akciju un paju sabiedrībām.

4.4. LTF prasa, lai parejas periodā visā republikas teritorijā esošā zeme, citi dabas resursi, kā arī PSRS centrālajiem resoriem pakļautie ražošanas līdzekļi, finansiālie, materiālie un pārējie resursi kļūtu par Latvijas īpašumu.

Vienīgi Latvijas valstij jārealizē jurisdikcija attiecībā uz visu tās tautsaimniecību, gaisa telpu un teritoriālajiem jūras ūdeņiem.

4.5. LTF uzskata, ka jāatzīst par nelikumīgu represiju veidā organizētā vienlaidus kolektivizācija un tāpēc jāizstrādā, vispusīgi jāapspriež un konsekventi jāīsteno mūsdienīga un radikāla agrārreforma. Tās ietvaros:

- konstitucionāli jānoteic privātīpašuma tiesības uz zemi, ko regulē likumdošanas ceļā;

- jāaprēķina, kādu kolektīvās saimniecības īpašuma daļu ar savu darbu un īpašumu ir radījis katrs tajā strādājošais, un jādod tiesības ar to rīkoties;

- visu veidojamo kooperatīvu un apvienību, kā arī jau esošo servisorganizāciju un pārstrādes uzņēmumu darbībā noteicošām jābūt lauksaimniecības produkcijas ražotāju interesēm.

4.6. LTF uzskata, ka neatkarīgas Latvijas apstākļos tās tautsaimniecība jāpārvalda ar tādu republikas un starpvalstu normatīvo aktu sistēmas paīdzību, kas balstīti uz tirgus principiem.

Republikai jāizstrādā un konsekventi jārealizē patstāvīga un elastīga cenu politika, kas veicinātu Latvijas tautas saumniecības modernizāciju, tirgus veidošanu un funkcionēšanu.

4.7. LTF sekmēs Latvijas, Lietuvas un Igaunijas koptirgus izveidošanu. LTF atbalsta Baltijas reģiona valstu kooperācijas un integrācijas principu izstrādāšanu un pakāpenisku ieviešanu, kas tikt uzsākta, pirmkārt jau koordinējot enerģētikas, mašīnbūves, transporta, sakaru, tūrisma, zivsaimniecības, jūras izmantošanas un citus jautājumus.

4.8. LTF uzskata, ka efektīvs Latvijas saimnieciskās patstāvības garants (līdzās pašnoteiktajām nodokļu un cenu sistēmām) ir sava konvertējama naudas sistēma. Risināmi arī banku sistēmas, muitas un citi republikas tirgus aizsardzības jautājumi.

4.9. LTF atbalsta tādu nodokļu sistēmu, kas Latvijas vietējos un valsts budžetus nodrošinātu ar līdzekļiem republikas ekonomiskās, sociālās, ekoloģiskās un kultūras politikas īstenošanai. Nodokļiem jāstimulē uzņēmumu un cilvēku saimnieciskā aktivitāte, iedzīvotāju sociālā aizsardzība.

4.10. Lai harmonizētu Latvijas teritorijas tautsaimniecisko attīstību, LTF iesaka vienlaikus ar vietējās pašvaldības realizēšanos reformēt administratīvi teritoriālo iedalījumu atbilstoši ģeogrāfiskajām, ekonomiskajām un vēsturiskajām realitātēm.

4.11. LTF atbalstīs uzņēmuma saimniecisko patstavību, veicinās to savstarpējo tirdzniecību un kooperāciju. LTF uzskata, ka nekavējoties jāizstrādā un jāpienem pretmonopolu likumi.

4.12. LTF uzskata, ka tautsaimniecības struktūrai jāatbilst reālajām valsts iespējām un vajadzībām, vispirms jau darbaspēka resursiem, un atsevišķi uzņēmumi jāpārprofilē vai pat jāslēdz. Tautsaimniecība orientējama uz zinātnietilpīgām un resurstaupīgām ražotnēm. Attīstāma mūsdienīga ražošanas infrastruktūra un informātika. Latvijai jaiekaro vieta pasaules zinātniski tehniskās produkcijas tirgū.

Pārejas periodā valdībai jāveicina vietējo resursu (vēja, ūdens energoresursu, materiālu, materiālu otrreizējo izejvielu, ražošanas atkritumu u.t.t.) pilnīgāka izmantošana, nepieļaujot to izsaimniekošanu.

Par nozīmīgu Latvijas bagātības avotu var klūt lauksaimniecība un mežsaimniecība, tāpēc jāattīsta šo nozaru mašīnbūve un to produkcijas pārstrādes rūpniecība, veidojot noslēgtas tehnoloģijas. Jāattīsta būvmateriālu ražošana, izmantojot vietējās izejvielas.

4.13. Latvijas ģeogrāfiskais stāvoklis var sekmēt ārzemju valūtas ienākumus. Tādēļ jārada stimulējoši nosacījumi ārējās tirdzniecības tranzītoperāciju un tūrisma attīstībai, jāattīsta piejūras kompleksu saistītās rūpniecības nozares.

4.14. LTF uzskata, ka Latvijas valdībai jānodrošina, lai tikt izstrādāta Latvijā izvietotā PSRS militāri rūpnieciskā kompleksa uzņēmumu konversijas programma, kas atbilstu Latvijas tautas interesēm.

4.15. LTF uzskata, ka republikai šobrīd nepieciešamo arējo ekonomisko sakaru izvēršanā teritoriāli lielu brīvo ekonomisko zonu veidošana nav vēlama, un atzīst, ka vairāk atbilstoša ir jauktu uzņēmumu dibināšana, savstarpēji pieņemamu noteikumu piešķiršana ārzemju uzņēmēju, it īpaši trimdas latviešu, kapitālieguldījumiem un daudzveidīga ekonomiskā un zinātniskā sadarbība saskaņā ar Latvijas valsts interesēm. Pārejas periodā janodrošina Latvijas valsts ārējās tirdzniecības monopolis uz visu republikas dabas bagātību eksportu.

4.16. Latvijas valsts ekonomiskās attiecības ar citām valstīm jāveido uz starpvalstu līguma pamata. Latvijas un PSRS preču apmaiņas principi sava īpašā svarīguma dēļ jānodod atklātai apspriešanai.

4.17. LTF uzskata, ka jāizstrādā tirgus apstākļiem piemērotu tautsaimnieku gatavošanas un kvalifikācijas paaugstināšanas programma, paredzot speciālistu apmācību arī pasaules vadošajās ekonomiskajās skolās un ārzemju pasniedzēju iesaistīšanu studentu apmācībā Latvijas augstskolās.

4.18. Nepieciešams reorganizēt Latvijas pētniecības iestāžu sistēmu, lai tā sekmētu ekonomiskās patstāvības koncepcijas realizēšanu, vienotā republikas tautsaimniecības kompleksa vispusīgu attīstību un Latvijas ekonomiskās domas talākvirzību.

4.19. LTF rūpēsies, lai plaši būtu pieejama pilnīga, starptautiskam līmenim atbilstoša ekonomiskā un komerciālā informācija.

Nepieciešama pasaules labāko ekonomistu publikāciju un ekonomikas mācību grāmatu tulkošana latviešu valodā un žurnāla "Ekonomists" darbības atsākšana.

5. Sociālā politika

5.1. LTF cīnās par tādas valsts izveidi, kura garantētu un īstenotu cilvēka sociālo aizsardzību. Sociālās attīstības plānošanai un prognozēšanai jābalstās uz zinātnes atzinām. Krasi jāpalielina medicīnas un sociālās aprūpes finansēšana gan pārdalot budžetu (samazinot militāros izdevumus un birokrātisko aparātu), gan piesaistot papildu finansēšanas avotus (tiešs nodoklis no organizācijām, uzņēmumiem, iestādēm un privātpersonām, kas izmanto algotu darbaspēku u.c.).

LTF uzskata, ka medicīnas un sociālās aprūpes sistēma organizējama uz apdrošināšanas principiem, jāparedz pašreizējās sistēmas decentralizācija. LTF aicina organizēt apdrošināšanas sabiedrības (slimo kases u.c.), kas realizētu iedzīvotāju sociālo aizsardzību, reāli paaugstinātu viņu dzīves līmeni.

5.2. LTF prasa nekavējoties atceļt nomenklatūras darbinieku kastu un uzskata, ka jebkuras privilēgijas materiālo labumu sadalē, sociālo pakalpojumu sfērā, bet jo īpaši medicīnā, rekreācijas jomā un sociālajā nodrošināšanā ir amorālas un nepieļaujamas.

5.3. LTF pieprasā, lai valsts visiem republikas iedzīvotājiem nodrošina cilvēka cienīgu iztikas minimumu, nemot vērā dzīves dārdzības pieaugumu. Jāveic regulāri, zinātniski pamatoti iztikas minima un nabadzības robežas aprēķini, to rezultātus publicējot presē. Ik gadu ir jāizskaitījo cenu indeksi un atbilstoši tiem jāpaaugstina strādājošo algas, pensijas, stipendijas un pabalsti.

5.4. LTF atbalsta alternatīvu arodbiedrību veidošanos. Šo arodbiedrību svarīgākais uzdevums ir strādājošo darba un sadzīves apstākļu uzlabošana, un strādājošo interešu tiesiskā aizstāvība. Vienlaikus no arodbiedrībām jāatdala sociālās apdrošināšanas funkcija. LTF uzskata, ka nav pieļaujama politisko organizāciju iejaukšanās ražošanas procesā.

5.5. LTF atzīst, ka arodbiedrībām jādot tiesības organizēt streikus, ja uzņēmuma vai iestādes administrācija vai kooperatīva vadība pārkāpj darba likumdošanu, kolektīva vai darba līgumu, vai neievēro arodbiedrības sociālekonomiskās tiesības. LTF atbalsta prasību izstrādāt starptautiski atzītajām normām atbilstošu Latvijas likumu par streikiem.

Par vienu no svarīgākajiem uzdevumiem sociālo problēmu un nacionālā jautājuma risināšanā LTF uzskata demogrāfiskās situācijas normalizēšanu. Konsekventi realizējot republikas valdības pieņemtos lēmumus, nepieciešams pieņemt Latvijā efektīvu imigrācijas likumu.

5.6. LTF prasa par apmaksātā atvalīnājuma minimumu noteikt 24 darba dienas, neskaitot sestdienas. No 41 stundas darba nedēļas jāpāriet uz 40 un mazāk stundu darba nedēļu, atceļot strādājamās sestdienas.

5.7. LTF uzskata, ka viens no svarīgākajiem uzdevumiem ir uzlabot strādnieku darba apstākļus, nepieciešamības gadījumā slēdzot vai pārprofilējot cilvēka veselībai kaitīgas ražotnes.

5.8. LTF izvirza uzdevumu panākt sociālo taisnīgumu visu Latvijas rajonu

attīstībā, sociālo un kultūras vajadzību apmierināšanā, pārtikas un rūpniecības preču sadalē. Sociālā infrastruktūra laukos jāattīsta no valsts budžeta līdzekļiem.

5.9. LTF aicina krasī paaugstināt pensionāru, kā arī pensijas vecuma cilvēku sociālo nodrošinātību, atteikties no netaisnības pensiju lieluma noteikšanā, no personālo pensiju piešķiršanas prakses, kā arī no militārpersonu privilēgijām attiecībā uz pensijām.

LTF iestājas par principiāli jauna pensiju likuma izstrādāšanu.

5.10. LTF aktīvi piedalās žēlsirdības kustībā un aicina valsti, sabiedriskās organizācijas un privātpersonas sniegt tai plašu morālu un materiālo atbalstu. Jāveic pasākumi invalīdiem piemērotas infrastruktūras un pakalpojumu tīkla radīšanā, sadzīves tehnikas ražošanā. Jāveic pasākumi brīvības atņemšanas sodu izcietušo personu pilnvērtīgai iesaistīšanai ekonomiskajā un sociāli politiskajā sabiedrības dzīvē.

5.11. LTF vēršas pret maznodrošinātās inteliģences daļas sociālo un ekonomisko diskrimināciju. Par vienu no sabiedrības attīstības pamatosacījumiem LTF uzskata zināšanu sociālā statusa paaugstināšanu.

5.12. LTF uzskata bērnu audzināšanu ģimenē par sabiedriski lietderīgu darbu un iestājas par ģimenes nozīmes nostiprināšanu sabiedrībā. Jāgādā, lai vecākiem būtu iespējams pilnvērtīgi pildīt savu lomu ģimenē, mātei vai tēvam maksājot pilnu darba algu, līdz bērns sasniedz 3 gadu vecumu, un ikmēneša pabalstu līdz 10 gadu vecumam. LTF pieprasā saīsināt darba dienas ilgumu sievietēm, kurām ir bērni līdz 8 gadu vecumam, virju algū kompensējot no valsts budžeta. LTF pieprasā palielināt atbalstu daudzbērnu ģimenēm, vienlaikus ekonomiski stimulējot optimālo ģimenes lielumu.

5.13. LTF kategoriski noraida līdzšinējo netaisnīgo dzīvokļu sadales nolikumu un pieprasā, lai valsts dzīvokļu sadalē tiktu nodibināts pilnīgs atklātums un sabiedrības kontrole. LTF prasa republikas vadībai izstrādāt principiāli jaunu dzīvokļu likumdošanu un radikāli reformēt dzīvokļu fonda ekspluatāciju.

LTF uzskata, ka perspektīvā dzīvokļu fondu lielākajai daļai jāpāriet īrieķu īpašumā (personiskā, kooperatīvā vai uz akciju sabiedrībām balstītā).

5.14. LTF iestājas par to, lai tiktu attīstīti banku kredīti iedzīvotāju sadzīves apstākļu uzlabošanai, priekšroku dodot maznodrošinātiem iedzīvotāju slāņiem un jaunajām ģimenēm.

5.15. LTF iestājas par valstiskas kompleksas profilaktiskās medicīnas sistēmas izveidošanu tautas veselības nodrošināšanā.

Jāapanāk, lai republikas valdība asīgnētu līdzekļus elementāro medicīniskās aprūpes priekšmetu ražošanas attīstībai Latvijā. Plaši jāattīsta profesionālā sadarbība ar starptautiskajām un kaimiņvalstu veselības aizsardzības organizācijām.

5.16. LTF uzskata, ka ir nepieciešams izstrādāt valsts pretalkohola politikai zinātniskus pamatus un iestājas par to, lai no peļņas, ko dod alkoholisko dzērienu ražošana un tirdzniecība, tiktu atskaitīti līdzekļi alkoholisma un narkomānijas seku likvidēšanai, zinātniskiem pētījumiem, profilakses darbam un kultūrai.

5.17. LTF prasa, lai visiem iedzīvotājiem būtu pieejamas sporta bāzes, kas orientētu uz veselības nostiprināšanu, lai tiktu līdzsvarota fiziskās kultūras un sporta attīstība.

5.18. LTF atbalsta centienus panākt Latvijas Nacionālās olimpiskās komitejas starptautisko atzišanu.

6. Nacionālais jautājums

6.1. LTF uzskata, ka Latvijā un visā Padomju Savienībā nacionālo saspīlējumu cēlonis ir noziedzīgā nacionālā politika, kā arī galveno politisko, ekonomisko, sociālo un starpnacionālo jautājumu neatrisinātība. Nākotnes neatkarīgajā Latvijā šāda spriedze ir novēršama. Latvijā dažādu reģionu sociālekonomiskais līmenis un dzīvesveids nekad nav krasī atšķīries, asu reliģisku pretrunu nav bijis, pastāv demokrātiskas tradīcijas, uz kuru pamata nacionālais jautājums tika sekmīgi risināts parlamentarās republikas periodā.

LTF uzskata par nepieļaujamu situāciju, ka latviešu tauta kļuvusi par mazākumu no iedzīvotāju kopskaita Latvijā - vienīgajā vietā pasaulē, kur saglabāties un attīstīties latviešu nācijai, latviešu valodai un kultūrai.

6.2. LTF uzskata, ka sakarā ar daudznacionālo struktūru, kas vēsturiski izveidojusies Latvijā, valstiskās neatkarības cīņas periodā nepieciešams jauns starpnacionālās domāšanas veids, konsekventa un spēcīga nacionālā politika, kas cilvēkus nevis šķeltu, bet saliedētu. Nacionālo attiecību ideoloģijā jāatsakās no ienaidnieka tēla. LTF uzskata, ka demokrātiskas sabiedrības izveidošana Latvijā, tās valstiskās neatkarības atjaunošana ir iespējama, tikai aktīvi piedaloties (bez izņēmuma) visām nacionālajām grupām, kuras dzīvo republikā.

Latvijas patriotisma jūtas piemīt ne tikai latviešiem, bet arī visiem citiem iedzīvotājiem, kuri vēlas republikas atjaunotni. LTF aicina apvienoties uz šīs idejas pamata.

6.3. Starpnacionālās attiecības iespējams harmonizēt, tikai konsekventi demokratizējot politisko sistēmu, krasī paaugstinot dzīves līmeni, pamatnācijai atdodot staljinisma atņemtās tiesības uz pašnoteikšanos, kā arī izstrādājot un ievērojot skaidru un delikātu starpnacionālās saskarsmes modeli.

6.4. LTF iestājas par to, lai pamatnācijas tiesības uz pašnoteikšanos tiku stingri garantētas, šajā ziņā atzinīgi novērtēdama jau deklarētos pasākumus (latviešu valodas pasludināšanu par valsts valodu, mākslīgās migrācijas apturēšanu, ekonomiskās suverenitātes ceļu aizsākšanu) un prasīdama konstitutionāli iedibināt principu, ka jautājumi, kuri ierobežo pamatnācijas pašnoteikšanās tiesību īstenošanu, pieņemami izskatīšanai tikai ar visu deputātu consensus.

6.5. Neatkarīgajai Latvijas valstij jāgarantē, lai līdztiesīgi attīstītos visas nacionālās grupas, netiku ierobežotas to politiskās un sociālās tiesības, kā arī lai veidotos savstarpējās cieņas klimats un tiku veicināti nacionālo grupu sakari ar savu etnisko dzimteni.

6.6. Starpnacionālās saskarsmes kodeksam jānoraida jebkāda ideoloģija, kas atbalstītu vienas tautas nacionālo augstprātību pret citām tautām, tajā nav jāatstāj vieta šovinismam, antisemitismam, rusofobijai, nacionālajam protekcionismam, nacionālam nihilismam, impēriskās domāšanas veidam.

6.7. LTF atbalsta demokrātiskās starpnacionālo jautājumu apspriešanas un risināšanas formas - Latvijas Tautu forumu, LNKBA un nacionālo biedrību centienus harmonizēt starpnacionālās attiecības.

6.8. Gan tagad, gan nākotnes neatkarīgajā Latvijā visu nacionālo grupu kultūrvajadzību apmierināšana, šo grupu valoda, tradīcijas un izglītības sistēma attīstāma, valstij realizējot nacionālo kultūrautonomijas politiku:

- katrs Latvijas pilsonis ir tiesīgs pēc savas izvēles, vadoties no nacionālās pašapziņas, atjaunot savu nacionālo pierību oficiālos dokumentos;

- Latvijas valsts orgāni nodrošina nacionālās periodikas un grāmatu izdošanu, nacionālās kultūras dzīves atainošanu masu informācijas līdzekļos, folkloras, nacionālās, profesionālās, kā arī pašdarbības tēlotājmākslas, mūzikas un teātra mākslas attīstību;

- katram, neatkarīgi no viņa tautības, ir garantētas tiesības netraucēti izbraukt uz dzīvi savā vēsturiskajā dzimtenē;
- garantētas tiesības veidot nacionālās kultūras apvienības un to asociācijas ar juridiskas personas statusu;
- Latvijas valsts īpaši atbalsta un veicina Latvijas pamattautības - līvu - ekonomisko un kultūras attīstību, to etniskajā teritorijā nosakot īpašu tiesisko statusu.

7. Kultūra

7.1. Ilgstošā oficiālās ideoloģijas uzspiestā vispārcilvēcisko vērtību ignorēšana par labu šķiriskajām ir iedragājusi kultūras ētiskos pamatus. Kultūras krīze, ko izraisījušas tautsaimnieciskās, sociālās un nacionālās politikas deformācijas, nav novēršama tikai ar mākslinieciskās kultūras lauka kopšanu vien. LTF savā kultūras darba priekšplānā izvirza uzdevumu veidot vienotu kultūrsistēmu. Tapēc LTF iestājas par to, lai Latvijā izvērstos plaša un daudzveidīga ģimenes, sadzīves, etniskās, ekoloģiskās, nacionālās un humanitārās audzināšanas kustība.

7.2. LTF prasa, lai ikvienā sociālā un ekonomiskā pasākumā vai projektā tiku prognozētas un stingri ievērotas tā kultūrveidojošās vai kultūrārdošās sekas.

7.3. LTF uzskata, ka kultūrdarbība, būdama arī tautsaimniecības nozare, nevar pastāvēt tikai pieprasījuma un piedāvājuma formā un tāpēc ir pelnījusi garantētus maksājumus no budžeta, radikāli uzlabojot kultūras materiālo bāzi.

7.4. LTF atzīst, ka ikvienam cilvēkam ir tiesības kultūru apgūt un tajā sevi izteikt pēc paša ieskatiem, aicina uz iecietību starp dažādu kultūras virzienu paudējiem, kā arī vēršas pret vienkāršotu dalījumu progresīvajā un reakcionārajā kultūrā.

7.5. Aizstāvēdama Latvijas pamatnācijas tiesības saglabāt savu vēsturiski izveidojušos dzīvesveidu un kultūru, kā arī attīstīt savdabīgu nacionālo dzīvi, LTF aicina stingri ievērot visu Latvijā dzīvojošo nacionālo grupu kultūrautonomijas vienlīdzību un pilnīgu paritāti neatkarīgi no to skaitliskā lieluma. Kultūrautonomijas tiesības jānodrošina ar likumu.

7.6. LTF iestājas par līdzsvarotu kultūras dzīves attīstību visos Latvijas novados, īpašu uzmanību pievēršot Latgalei kā vienam no visvairāk asimilētajiem Latvijas kultūrnovadiem. LTF ir par to, lai tiku saglabāts, pētīts un popularizēts ikviens Latvijas savdabīgā etnosa kultūras mantojums, pavērtas iespējas to tālākai attīstībai. LTF aicina cienīt tautas ieražas un rituālus, tradīcijas un uzvedības normas (arī tautas kalendāra un reliģiskos svētkus, kulta mākslas izpausmes, apbedījumus, pieminekļus un simboliku). LTF iestājas par etniskās kultūras mācišanu skolās.

7.7. LTF uzskata, ka visām Latvijas kultūras dzīves jomām - arī ārējiem sakariem - jābūt Latvijas kompetencē. LTF veicina Latvijas kultūras organizāciju, biedrību un savienību patstāvību un līdzdalību starptautiskajās kultūras organizācijās. LTF iestājas par plašāku kultūras informācijas apmaiņu starp Latviju un pasauli, atbalsta ārzemju kultūras centru veidošanu Latvijā.

7.8. Ārpus Latvijas dzīvojošo latviešu kultūrdarbību LTF uzskata par vienotas nacionālās kultūras sastāvdaļu, aicina veidot sadarbību ar personām un organizācijām ārpus Latvijas, lai veicinātu vēstures un kultūras pieminekļu restaurēšanu, uzturēšanu, izmantošanu, kā arī ārzemēs radītās latviešu kultūras izpēti un popularizāciju.

7.9. LTF aicina atjaunot un pacelt Latvijas bibliotēku statusu, tās pilnvērtīgi komplektēt. LTF prasa bibliotēku fondos atjaunot padomju varas laikos konfiscētās grāmatas, kā arī bibliotēkas apgādāt ar ārzemēs radīto latviešu litera-

tūru. Ir nepieciešams pasteidzināt bibliotēku un arhīvu fondu atslepenošanu. LTF vēršas pret grāmatu fonda lielas daļas glabāšanu lasītājiem nepieejamās noliktavās.

7.10. LTF aicina valsts iestādes, rūpniecības uzņēmumus, kooperatīvus un sabiedriskās organizācijas neatlaidīgi veicināt latviešu valodas iesakņošanos visā Latvijas sabiedrībā, lai radītu reālus priekšnoteikumus un psiholoģisko atmosfēru latviešu valodas kā valsts valodas praktiskajai ieviešanai.

7.11. LTF prasa nomainīt apdzīvoto vietu, ielu, parku, saimniecisko organizāciju un citu objektu un teritoriju nosaukumus, kas nepamatoti piešķirti stalinisma, voluntārisma un stagnācijas periodā, atjaunot bijušos un veidot jaunus atbilstoši Latvijas vēstures un kultūras īpatnībām.

8. Izglītība un zinātne

8.1. LTF uzskata par nepieciešamu veicināt nācijas tieksmi pēc vispusīgas izglītības. Cilvēka zinātniskā darbība kā izglītības rezultāts uzskatāma par vienu no sabiedrības intelektuālo izpausmju augstākajām formām un garantiju valsts tehniski ekonomiskajai attīstībai un modernizācijai.

8.2. LTF atbalsta Latvijas izglītības biedrības un Latvijas Zinātnieku savienības centenus Latvijā attīstīt patstāvīgu izglītības sistēmu un patstāvīgu zinātni. Izglītības sistēmai un zinātnei, to proporcijām un formām jāsakņojas Latvijas specifika un vajadzībās, taču jātiecas arī pēc pasaules pieredzes un līmeņa.

LTF uzskata par nepieciešamu nodrošināt visu republikas teritorijā esošo izglītības iestāžu republikas pakļautību, tādējādi veicinot izglītības sistēmas atbilstību republikas vajadzībām.

8.3. Par svarīgu Latvijas izglītības sistēmas un zinātnes uzdevumu LTF uzskata latviešu nacionālo kadru gatavošanu tautsaimniecībai; tai jāsekmē latviešu valodas plaša atkalieviešana visās dzīves sfērās. Sevišķi aktuāls šis jautājums ir Latgalē, kā arī republikas industriālajos rajonos.

Uzskatīdama, ka nav pieļaujama monoideoloģijas kultivēšana izglītībā un valsts monopolis uz nākamās paaudzes audzināšanu un izglītību, LTF iestājas par to, lai attīstītos daudzveidīgas pirmsskolas, skolas un profesionālo mācību iestādes, izvērstos privātā audzināšana un apmācība (arī mājas apstākļos), kurā iegūtajiem diplomiem un apliecībām būtu piešķirts likumīgs spēks. LTF ir par to, lai aktīviem un atzītiem pedagogiem un zinātniekiem atvēlētu audzināšanas un apmācības darba veicināšanai nepieciešamās telpas un piešķirtu licences.

8.4. LTF atbalsta nacionālo minoritāšu tiesības uz vispusīgu vidējo izglītību mātes valodā, kā arī veicina nacionālo skolu atvēršanu Latvijā un to tālāku attīstību. Nepieciešamības gadījumā LTF sekmē augstākās izglītības iegūšanu izvēlētajā valodā ārpus Latvijas. LTF iestājas par divplūsmu skolu un bērnudārzu reorganizēšanu, ja to pieprasī vecāki.

8.5. LTF aicina izveidot plašu programmu nepieciešamo speciālistu gatavošanai ārzemēs. Latvijas izglītības sistēmā neatkarīgi no mācību valodas jāmācās pēc Latvijā izstrādātiem plāniem un programmām, ar vienādu mācību ilgumu. LTF iestājas par radikālu izglītības saturu un audzināšanas pamatprincipu atjaunināšanu. LTF pieprasī augstskolu autonomiju un neatkarīgu akadēmisko presi.

8.6. LTF aicina ekonomiski un morāli stimulēt to humanitāro, tehnisko un dabaszinātņu attīstību, kuras ir svarīgas Latvijai un nepieciešamas tautas garīgā potenciāla un pašsapziņas celšanai, kā arī tradīciju stiprināšanai. LTF iesaka nodibinat Latvijas Valsts universitātes Latgales filiāli, kā arī dibināt dažāda tipa

mācību iestādes: ģimnāzijas, licejus, komercskolas, amatu skolas, Latvijas jūrskolas utt., veicināt pedagoģu apmaiņu ar ārvalstīm.

8.7. LTF pieprasīja atjaunot mazās lauku skolas un aicina vislielāko vērību veltīt latviešu skolu atjaunošanai Latgalē.

8.8. LTF ir par budžeta līdzekļu palielināšanu izglītības un zinātnes vadībām, pirmām kārtām pieprasīdama papildu līdzekļus piešķirt jaunu, Latvijas apstākļiem piemērotu mācību grāmatu izstrādei, kā arī skolu ēku un mācību tehniskās bāzes atjaunošanai.

8.9. LTF aktīvi iestājas par to, lai fundamentālās un lietišķās zinātnes Latvijā attīstītos līdzsvaroti, pieaugtu visas sabiedrības izpratne par zinātnes vietu un lomu dzīves attīstībā. LTF uzskata, ka zinātnes un tehnikas rezultāti tautsaimniecībā izmantojami, tikai ievērojot ekonomiskos, ekoloģiskos, kultūrvides un sociālos aspektus un nemit vērā sabiedrības interešu daudzveidību. Lietišķo zinātņu pētījumiem jākalpo Latvijas interesēm, tās labklājībai un sabiedrības progresam. Par svarīgu republikas lietišķās zinātnes uzdevumu uzskatāma priekšlikumu izstrādāšana republikas radošā potenciāla, darbaspēka un dabas resursu efektīvai izmantošanai. Lauksaimniecības attīstības interesēs prioritāte jāpiešķir arī attiecīgajām zinātnes nozarēm.

8.10. LTF iestājas par demokrātijas un atklātuma principu iedzīvināšanu zinātnē, par tiesībām zinātniekim brīvi izteikt savu viedokli un bez iero-bežojumiem saņemt un izplatīt informāciju. LTF ir par zinātnisko ekspertižu un vērtējumu neatkarību no administrēšanas un resoriskās ieinteresētības izpausmēm. Izglītībā un zinātnē noteicējs ir pedagogs un zinātnieks. Administrācijai jāklūst par pedagoga un zinātnieka darba nodrošinātāju.

8.11. LTF uzskata, ka fundamentālās zinātnes jāfinansē no Latvijas budžeta, kā arī no rūpniecības uzņēmumu valūtas atskaitījumiem. Latvijas zinātnes attīstībai jābalstās uz agrīnu topošo speciālistu profesionālo orientāciju, informācijas apmaiņu un stažēšanos ārvalstīs.

Zinātnes un izglītības organizācija Latvijā jāveido, attiecīgās likumdošanas, izpildes un kontroles funkcijas nodalot savstarpēji neatkarīgās organizatoriskās formās. Zinātnisko grādu un nosaukumu piešķiršanai jāklūst par republikas zinātnisko iestāžu kompetenci.

9. Apziņas brīvība un reliģija

9.1. LTF iestājas par konsekventu apziņas brīvību visās sabiedriskās un personiskās dzīves sfērās, par iespēju brīvi paust un aizstāvēt savus uzskatus, arī masu informācijas līdzekļos, iestāties politiskās partijās un izstāties no tām, piedalīties dažādu politisko, sabiedrisko un reliģisko organizāciju un kustību darbībā, kā arī veidot tās pēc savas pārliecības. LTF noliedz, ka kāda pasauluzskats varētu būt oficiāls un vispāroblīgāts.

9.2. LTF iestājas par to, ka jānodrošina patiesa apziņas brīvība, tiesības pievērsties reliģijai un brīvi propagandēt gan ateistiskus, gan reliģiskus uzskatus, konsekventi jāievēro iecietības princips.

LTF aicina izglītības sistēmā atteikties no obligātas ateisma mācīšanas, dot iespēju uz brīvapmācības pamatiem apgūt reliģijas macību, kā arī atbalstīt reliģisko konfesiju uzsākto darbu ētiskajā audzināšanā.

9.3. LTF uzskata, ka svarīga pārbūves sastāvdaļa ir sabiedrības un katra cilvēka tikumiskā atdzimšana un morālā atveselošanās, kas balstās uz cieņu pret dabu, darbu, kultūras vērtībām un cilvēku. Nepieciešams veidot tādu morāli, kura balstītos uz personisko brīvību, savstarpējo iecietību, cilvēka sirdsapziņu, goda un taisnīguma jūtām, kā arī līdzcietību un žēlsirdību.

9.4. Baznīcāi un reliģiskajām organizācijām jāklūst par īpašuma tiesību subjektiem. Jānodrošina atsavināto dievnamu un baznīcas īpašumu atdošana draudzēm.

9.5. Nepieciešams reliģiskajām organizācijām garantēt žēlsirdības un labdarības darba iespējas ieslodzījuma vietās, ārstniecības iestādēs un citur.

10. Ekoloģija

10.1. LTF uzskata, ka Latvija un Baltijas jūra ir nonākusi ekoloģiskās krīzes situācijā, kas apdraud tās teritorijas ekologisko stabilitāti, cilvēku veselību un genofonda saglabāšanos. Pastāvošā sistēma ir pierādījusi, ka tās ietvaros nav iespējams kardināli uzlabot ekoloģisko situāciju Latvijā.

10.2. LTF pieprasīja iedibināt neatkarīgu ekoloģiski ekonomisko eksperimenti ar juridiskām pilnvarām jebkurā jaunceļamā vai rekonstruējamā objektā.

10.3. LTF uzskata, ka nepieciešams pārstrādāt ar dabas aizsardzības noteikumiem saistīto likumdošanu, paredzot ieviest jaunu efektīvu, darboties-spējīgu juridisko sankciju sistēmu. Nodrošināt spēkā esošo likumdošanas aktu funkcionēšanu un nodarīto ekoloģisko zaudējumu atlīdzināšanu.

10.4. LTF uzskata, ka nepieciešams nodrošināt efektīvu kontroli pār videi un veselībai bīstamu vielu ievešanu Latvijā, jāaizliez ekoloģiski bīstamu kravu transportēšana caur Latviju.

Latvijā apglabājamas tikai tās agresīvās vielas, kas radušās Latvijas uzņēmumu darbības rezultātā.

10.5. LTF uzskata, ka tautsaimniecībai jāpārorientējas uz ekoloģiski tīru un bezatkritumu ražošanu un relatīvi nekaitīgu energoresursu lietošanu.

10.6. LTF cīnīsies par to, lai ierobežotu lauksaimniecības ķimizāciju, orientējoties uz ekoloģiski tīras produkcijas ražošanu, kā arī - lai nodibinātu neatkarīgu inspekciju un atklātas laboratorijas pārtikas produktu kvalitātes pārbaudei.

10.7. LTF iestājas par Latvijas kultūrvidei un ekoloģiskajai videi atbilstošu kompleksu teritoriālo plānošanu, par ģeogrāfiskās ainavas saprātīgu izmantošanu lauksaimniecībā un citās tautsaimniecības nozarēs.

10.8. LTF iestājas par jaunu, aizsargātu dabas teritoriju radīšanu un speciālā dienesta izveidošanu dabas un kultūrainavas kopšanai.

10.9. LTF kategoriski pieprasīja, lai valsts kontrolē vides aizsardzības un atveselošanas pasākumi tiktu veikti arī teritorijās, kuras atrodas bruņoto spēku pārziņā, lai armijai tiktu atsavinātas ekoloģiski nenoturīgas teritorijas.

10.10. LTF iestājas pret atomelektrostaciju būvēšanu Latvijā, veicina jaunu, alternatīvu enerģijas avotu izpēti un izstrādi Latvijā.

10.11. LTF pieprasīja nekavējoši pārtraukt ražošanu, kas saistīta ar freona izmantošanu un lūdz zinātniekus izstrādāt freonu nomainošu tehnoloģiju.

10.12. LTF pieprasīja, lai iedzīvotājiem būtu brīvi pieejama regulāra un operatīva ekoloģiskā informācija un normatīvie akti. LTF rūpēsies, lai visdrīzākajā laikā tiktu izdots laikraksts un žurnāls par aktuālām dabas un kultūrvides veidošanas un aizsardzības problēmām.

10.13. LTF pieprasīja izstrādāt un ieviest vispusīgu iedzīvotāju ekoloģiskās izglītošanas un audzināšanas sistēmu, nodrošinot nepieciešamās materiāli - tehniskās bāzes radīšanu, mācību iestāžu kursu ekoloģizāciju un attiecīgo valsts un sabiedrisko dienestu orientāciju šī pasākuma veikšanai.

10.14. LTF uzskata par nepieciešamu, balstoties uz pasaulē gūto pieredzi un sadarbībā ar citām Baltijas baseina valstīm, izvērst Latvijā koordinētus zinātniskus pētījumus un pārdomātu praktisku darbību ekoloģijas jomā.

11. Demilitarizācija

11.1. LTF cīnās par Latvijas demilitarizāciju kā starptautiskā saspīlējuma atslābuma procesa neatņemamu sastāvdaļu.

11.2. LTF izvērš vispusīgu darbību, lai Baltija tiktu izveidota par kodolbrīvu zonu. Nepieciešams panākt vispārēju aizliegumu Latvijā izvietot un pārvadāt cauri tās teritorijai ķīmiskos, bakterioloģiskos un visus citus masu iznīcināšanas ieročus, to komponentus.

11.3. LTF pieprasīja izveidot tikai Latvijas augstākajam valsts varas orgānam pakļautu, patstāvīgu komisiju ar tiesībām kontroleit visu Latvijā izvietoto karaspēku daļu darbības atbilstību Latvijas likumdošanai.

11.4. LTF uzskata, ka karaspēka koncentrēšana valsts robežu tuvumā var klūt par šķērsli starptautiskā saspīlējuma atslābumam un pieprasīja izbeigt PSRS karaspēka kontingenta, ari rezerves virsnieku skaita palielināšanu Latvijā, aicina likvidēt republikas teritorijā visas PSRS raķešu un gaisa karaspēka bāzes, brunjoto spēku poligonus.

11.5. LTF pieprasīja pārskatīt aktus par zemes piešķiršanu karaspēka daļām, to atbilstību pašreizējai situācijai, izbeigt jaunu teritoriju iedalīšanu armijas vajadzībām un pārņemt Latvijas valsts pārvaldes orgānu pārziņā militārajiem resoriem piederošās mežsaimniecību un piejūras zemes. PSRS Aizsardzības ministrijai jāmaksā rente par zemi un telpām, ko armija aizņem Latvijā.

Nododot tautsaimniecībai savas izmantotās teritorijas, militārajam resoram obligāti jāveic pilnīga vides rekultivācija.

11.6. LTF kategoriski protestē pret Latvijas pastāvīgo iedzīvotāju sūtīšanu dienestā un uz rezervistu apmācībām ārpus republikas robežām pret viņu gribu. Pārejas periodā uz neatkarīgu valsti LTF uzskata par nepieciešamu panākt, lai Latvijas PSR Konstitūcijā atjaunotu republikas tiesības uz teritoriālo karaspēka veidojumu, kurā varētu pildīt obligāto un rezerves karadienestu visi Latvijas iedzīvotāji neatkarīgi no tautības.

LTF pieprasīja, lai personām, kuru reliģiskā, politiskā vai pacifiskā pārliecība neatļauj dienēt brunotajos spēkos, būtu iespēja karadienesta vietā paredzēto laiku strādāt Latvijas tautsaimniecībā, šim nolūkam panākot alternatīva darba dienesta izveidošanu.

11.7. LTF uzskata, ka jauniešu militārā apmācība veicina kara propagandu, un pieprasīja likvidēt jauniešu militārās nometnes, militāro apmācību skolās. LTF pieprasīja radikāli reformēt militāro apmācību augstskolās, pilnīgi ievērojot brīvprātības principu. LTF pieprasīja no Latvijas pārvietot PSRS augstākās militārās mācību iestādes.

11.8. LTF prasa likvidēt pastāvošo centralizēto civilās aizsardzības un militārās sagatavošanas sistēmu (DOSAAF), uz šīs bāzes izveidojot Latvijai pakļautu glābšanas dienestu dabas katastrofu un citu ārkārtēju gadījumu sekū likvidēšanai.

LATVIJAS TAUTAS FRONTES STATŪTI

1.Vispārīgie principi

1.1. Latvijas Tautas fronte (LTF) ir tautas patriotiskās un politiskās aktivitātes rezultātā izveidojusies sabiedriski politiska organizācija, demokrātisku spēku apvienība cīņai par neatkarīgu un demokrātisku Latvijas valsti, kas nodrošinātu cilvēka cienīgus dzīves apstākļus visiem Latvijas iedzīvotājiem.

1.2. LTF ir patstāvīga organizācija, kas nepakļaujas nevienai politiskai partijai.

1.3. LTF darbojas ar demokrātiskām, nevardarbīgām, konstitucionāli atzītām metodēm, pilnīgi ievērojot atklātuma principu. LTF kategoriski noraida jebkuru diskrimināciju, naida sludināšanu un varmācību.

1.4. LTF par savas darbības pamatmērķi izvirza Latvijas valstiskās neatkarības atjaunošanu, kas ļautu nodrošināt ekonomikas un kultūras uzplaukumu, nacionālo problēmu taisnīgu noregulēšanu.

1.5. LTF galvenie uzdevumi ir: panākt, lai

- tiktu demontēta autoritārās varas struktūra un izveidota tiesiska valsts;
- tiktu garantētas un aizsargātas cilvēka tiesības;
- tiktu nodrošināta pamatnācijas saglabāšanās un attīstība, visu Latvijā dzīvojošo nacionālo grupu kultūra varētu brīvi un līdztiesīgi attīstīties;
- tauta dzīvotu labklājībā, varētu apmierināt savas garīgās un materiālās vajadzības, visās dzīves sfērās iedibinātos sociālais taisnīgums;
- vide tiktu radikāli atveseļota;
- reāli tiktu izbeigta imigrācija no PSRS un normalizētos demogrāfiskais stāvoklis;
- sabiedrība atdzimtu tīkumiski.

2.Darbības pamatformas

2.1. Savus mērķus Latvijas Tautas fronte īsteno daudzveidīgā darbībā, tai skaitā:

- izstrādā likumprojektus, propagandē tos un iesniedz likumdošanas iniciatīvas kārtībā valsts varas orgāniem;
- apspriež valsts varas orgānu, izstrādātos likumprojektus, pauž savu viedokli par tiem un vajadzības gadījumā piedāvā alternatīvus risinājumus;
- piedalās visu līmenju vēlēšanās, izstrādā un apspriež savu deputātu kandidātu programmas, izvirza savus pārstāvus vēlēšanu komisijās;
- ar deputātu un citu amatpersonu starpniecību, iekļaujoties valsts varas un pārvaldes struktūrās, aktīvi aizstāv tautas intereses, cenšas īstenot LTF mērķus;
- vispusīgi palīdz deputātiem, informē viņus, nodod viņiem savu ekspertu atzinumus, organizē tīkšanās un cita veida sakarus ar vēlētājiem;
- rīko tautas aptaujas un veic sabiedriskās domas pētīšanu;
- organizē demonstrācijas, mitīgus, piketus un citus publiskus pasākumus, atzīmē nacionālās piemiņas dienas un svētkus;
- sniedz paziņojumus masu informācijas līdzekļiem par savu darbību, kā arī par atklātību likumpārkāpumiem, bezsaimnieciskumu, birokrātiju, patvalu u.c. negācijām;
- sadarbojas ar progresīvām organizācijām kā Latvijā, tā arī aiz tās robežām;
- veido savus masu informācijas līdzekļus;
- attīsta citas demokrātiskas darbības formas.

3.LTF dalībnieki

3.1. Par LTF dalībniekiem var klūt jebkura persona, kas sasniegusi 16 gadu vecumu, neatkarīgi no tautības, pilsonības, sociālā stāvokļa, reliģiskās pārliecības, piederiņas pie politiskajām partijām un citām sabiedriskām organizācijām, ja tā atzīst LTF Programmu, apņemas ievērot Statūtus un ar savu darbību veicina LTF mērķu sasniegšanu.

Jaunieši līdz 16 gadu vecumam var līdzdarboties LTF pasākumos vai veidot savas jauniešu organizācijas.

Personas, kas atzīst LTF mērķus un uzdevumus, bet dažādu iemeslu dēļ nevar klūt par LTF dalībniekiem, tās darbā var iesaistīties kā atbalstītāji. Viņi var sadarboties ar LTF struktūrvienībām, kā arī veidot savas atbalsta grupas.

3.2. Darbība Latvijas Tautas frontē nav savienojama ar autoritāru uzskatu paušanu, administratīvi birokrātisku vadības metožu aizstāvēšanu, ar šovinisma, rasisma, nacionālā vai cita veida naida un neiecietības sludināšanu, varmācības atbalstīšanu.

3.3. Personas, kas vēlas iekļauties LTF, iestājas vai apvienojas grupās. Uzņemšana notiek ar vienkāršu balsu vairākumu. Jaunizveidotās grupas jāreģistrē LTF nodaļās vai nodaļu apvienībās.

3.4. LTF dalībnieki ar savu rīcību pauž, aizstāv un īsteno LTF idejas un mērķus.

Jebkuru mēģinājumu vajāt LTF dalībniekus par viņu darbību LTF Programmas un Statūtu ietvaros LTF konsekventi nosoda, dara zināmu atklātībai un veic pasākumus viņu tiesību aizsardzībai.

LTF grupu, nodaļu un nodaļu apvienību un visas LTF vārdā dalībnieki var uzstāties, tikai to pilnvaroti.

3.5. LTF dalībnieki ir tiesīgi

- brīvprātīgi piedalīties LTF pasākumos, organizēt tos, izteikt savus uzskaus, izvirzīt priekšlikumus, apspriest izvirzītos jautājumus;

- piedalīties LTF orgānu vēlēšanās, izvirzīt savu vai cita dalībnieka kandidātūru un tikt ievēlētam;

- tieši griezties pie LTF vadības jebkurā līmenī un saņemt atbildi uz interesējošo jautājumu;

3.6. LTF dalībnieki aizpilda tipveida dalībnieku uzskaites lapu un reizi ceturknī maksā dalībnieka naudu ne mazāk par 1 rubli. Puse minimālās summas tiek nodota LTF Domes valdei. Par līdzekļu sadalījumu starp grupām un nodaļām lemj nodaļas (nodaļu apvienības) konferencē,

3.7. LTF dalībnieks var būt uzskaitei tikai vienā grupā, taču pēc brīvas izvēles var darboties jebkurā LTF struktūrvienībā.

3.8. LTF dalībnieks var brīvi izstāties no LTF, rakstiski par to paziņojot grupai.

3.9. LTF dalībnieku, kas pārkāpj Statūtus vai darbojas pret Programmas īstenošanu, var izslēgt no LTF ar grupas vai nodaļas lēmumu. Šādus lēmumus var pārsūdzēt augstākā LTF instancē.

LTF Domes un Revīzijas komisijas locekļus var izslēgt no LTF tikai ar kongresa lēmumu.

4. Organizatoriskā uzbūve

4.1. LTF dalībnieki apvienojas grupās, kurās jābūt ne mazāk par 3 dalībniekiem.

Grupas augstākais lēmējs ir tās pilnsapulce. Pilnsapulcē grupa ievēl pārstāvi un pašpārvaldi pēc saviem ieskatiem, nosaka to kompetenci un pilnvaru termiņu. Grupas pārstāvis un pašpārvalde rīkojas ar tās līdzekļiem atbilstoši grupas lēmumiem, regulāri sniedz tai savas darbības pārskatu un var tikt pārvēlēti pirms termiņa.

Grupas iekļaujas kopējo LTF mērķu īstenošanā, savā darbības vietā realizējot LTF un tās reģionālo struktūru programmas, ja uzskata par vajadzīgu, izstrādā un īsteno savu rīcības programmu.

4.2. Grupas, kur dalībnieki strādā vienā darbavietā, dzīvo vienā apvidū vai kurām ir kādas citas kopīgas saites, apvienojas nodaļas, un tajās ir jābūt ne mazāk par 200 dalībniekiem.

Nodaļas augstākais lēmējs ir nodaļas konference. Konference ievēl nodaļas pašpārvaldi un revīzijas komisiju, lemj par to kompetenci un pilnvaru laiku.

Nodaļas pašpārvalde pastāvīgi koordinē grupu darbību, organizē LTF Programmas un nodaļas rīcības programmas īstenošanu. Jaunizveidotās nodaļas apstiprina Domes valde.

4.3. Viena rajona LTF grupas un nodaļas var izveidot nodaļu apvienību, kas jāapstiprina LTF Domē. Ipašos gadījumos, ja sekmīgai darbībai nepieciešama koordinācija republikas mērogā, Dome var atlaut izveidot apvienību nodaļām, kas atrodas dažādos rajonos.

Augstākais nodaļu apvienības lēmējs ir tās konference, kura ievēl savus pilnvarotos LTF Domes locekļus, apstiprina savu nolikumu un vajadzības gadījumā izveido savu pašpārvaldi.

Ja nodaļu apvienības pilnvarotais LTF Domes loceklis veselības stāvokļa dēļ nevar pildīt savas funkcijas, neattaisnojošu iemeslu dēļ nav apmeklējis vairākas LTF Domes sēdes vai ir mainījis dzīvesvietu un zaudējis sakarus ar savu nodaļu apvienību, tās konference viņu var atsaukt un ievēlēt citu pilnvaroto LTF Domes loceklī.

Ja rajonā ir viena LTF nodaļa, tad tai ir nodaļu apvienības tiesības.

4.4. LTF augstākais lēmējs ir LTF kongress. Tas sanāk ne retāk kā reizi gadā. Ārkārtējo kongresu sasauc pēc Domes lēmuma vai ne mazāk kā pēc 1/3 LTF nodaļu pieprasījuma; kongress sasaucams viena mēneša laikā.

LTF kongress

- pieņem lēmumu par LTF izveidošanu un likvidāciju;
- pieņem LTF Statūtus un Programmu, izdara tajos izmaiņas;
- apspriež un lemj svarīgākos LTF darbības jautājumus;
- ievēl LTF Domes pastāvīgos locekļus, LTF priekšsēdētāju, viņa vietnieku, revīzijas komisiju (par revīzijas komisijas locekļiem nevar tikt ievēlēti LTF šata darbinieki), LTF izdevumu redaktorus, noklausās un vērtē to pārskatus;
- nosaka pārstāvniecības kvotu LTF Domē.

4.5. LTF Dome sastāv no kongresā ievēlētajiem pastāvīgajiem Domes locekļiem un nodaļu apvienību pilnvarotajiem LTF Domes locekļiem, kurus ievēl nodaļu apvienību rajonu nodaļu konferencēs. Dome kongresu starplaikā ir LTF augstākais lēmējorgāns, kas izskata un izlemj svarīgākos LTF darbības jautājumus, izņemot tos, kas ir tikai kongresa kompetencē.

LTF Dome

- sasauc LTF kongresu un nosaka pārstāvības kārtību tajā, organizē LTF Programmas un kongresu lēmumu realizāciju;
- ievēl LTF Domes valdi, tās priekšsēdētāju un vietniekus, nosaka to pilnvaru laikus, apstiprina LTF komiteju priekšsēdētājus, kā arī noklausās viņu pārskatus un vērtē viņu darbību;

- apstiprina LTF konsultatīvo padomi suverēnu republiku jautājumos; apspriež un
- apstiprina LTF darbinieku štatus, saimnieciskās darbības virzienus un budžetu;
- apstiprina personas, kam ir tiesības parakstīt naudas dokumentus un līgumus;
- iesniedz likumprojektus valsts varas orgāniem, kā arī ierosinājumus un priekšlikumus pārvaldes iestādēm, pilnvaro LTF pārstāvju citās valstīs un starptautiskajās organizācijās;
- sniedz paziņojumus par aktuāliem sabiedriskās dzīves jautājumiem.

Domes sēdes sasauc LTF priekšsēdētājs, viņa vietnieks, vai arī tās sanāk pēc Domes locekļu iniciatīvas. Domes darbību reglamentē nolikums.

4.6. Dome pieņem lēmumu ar vienkāršu balsu vairākumu no Domes locekļu kopskaita.

4.7. LTF priekšsēdētājs, viņa vietnieks pauž LTF viedokli atbilstoši LTF kongresa un Domes lēmumiem. LTF priekšsēdētājam un viņa vietniekam ir tiesības piedalīties visās Domes valdes sēdēs. LTF priekšsēdētājs un viņa vietnieks

- sasauc LTF Domes sēdes un organizē to darbību;
- aptur valdes lēmumu izpildi, ja tie neatbilst LTF Programmai, Statūtiem vai Domes lēmumiem, un jautājuma izlešanai sasauc Domes sēdi;
- pastāvīgi kontrolē un sekmē LTF kongresa un Domes lēmumu izpildes gaitu;
- kopā ar valdi un komisijām sagatavo jautājumus apspriešanai Domē;
- LTF priekšsēdētājam un viņa vietniekam ir balsstiesības Domē.

Vienu un to pašu LTF dalībnieku par LTF priekšsēdētāju nevar ievēlēt vairāk kā uz 2 termiņiem pēc kārtas.

4.8. Domes valde ir pastāvīgs Domes darba izpildorgāns, kas

- organizē LTF kongresu un Domes lēmumu izpildi;
- nēpieciešamības gadījumā sniedz paziņojumus un pieņem lēmumus par neatliekamiem jautājumiem;
- izveido komisijas aktuālu uzdevumu risināšanai;
- izveido darba grupas, ekspertu komisijas u.c.;
- izveido komitejas LTF darbības galvenajos virzienos, ievēl to priekšsēdētājus un izvirza apstiprināšanai Domē;
- budžeta ietvaros rīkojas ar LTF līdzekļiem atbilstoši Domes lēmumiem;
- regulāri sniedz pārskatus Domei par savu darbību.

Domes valde pieņem lēmumus ar balsu vairākumu no balsstiesīgo valdes locekļu kopskaita.

4.9. No LTF dalībniekiem valde veido LTF komitejas. Komitejas savā darbā ar padomdevēja balsstiesībām var iesaistīt citus speciālistus.

LTF komitejas

- valdes vadībā pastāvīgi koordinē LTF struktūrvienību darbību atbilstošajā virzienā;
- izstrādā darbības programmas un projektus LTF Domes apspriešanai;
- sagatavo likumu un normatīvo aktu projektus;
- apspriež aktuālus jautājumus savā darba jomā un izstrādā par tiem rekomendācijas un atzinumus.

4.10. LTF revīzijas komisija kontrolē LTF Domes, Domes valdes, laikrakstu un žurnālu redakciju finansiālo darbību, kā arī LTF Statūtu izpildi. Tās pārstāvji ir tiesīgi piedalīties visās Domes un Domes valdes sēdēs. LTF nodalu (nodalu apvienību) finansiālo darbību kontrolē to revīzijas komisijas, grupu finansiālās darbības kontroli nosaka grupas pilnsapulcē. Revīzijas komisijas darbību regulē Nolikums.

4.11. Vēlēšanas visos LTF līmenos notiek aizklāti, levēlēšanai nepieciešams vienkāršs balsu vairākums.

5. LTF manta, finanses un štati

5.1. Latvijas Tautas frontei ir sava manta un finansiālie līdzekļi. Šos līdzekļus veido:

- dalībnieku naudas maksājumi;
- personu un organizāciju brīvprātīgie ziedojumi ar vai bez norādes par to konkrēto izlietojumu;
- ienākumi no tirdzniecības ar LTF atribūtiku, no iespieddarbiem, ražotnēm un cita veida darbības.

5.2. LTF līdzekļi saskaņā ar budžetu tiek izlietoti, lai nodrošinātu LTF saimniecisko, organizatorisko un citu darbību.

5.3. LTF priekšsēdētājam, viņa vietniekam un valdes locekļiem Dome var noteikt atalgojumu, bet, ja viņi savus pienākumus veic sabiedriskā kārtā, LTF atlīdzina faktiskos izdevumus, kas saistīti ar viņu pienākumu pildīšanu.

5.4. Latvijas Tautas frontei ir savi štata darbinieki, kas pieņemti organizatorisku un tehnisku pienākumu veikšanai.

6. LTF tiesiskais stāvoklis un atribūtika

6.1. Latvijas Tautas frontei, tās nodalām, nodaļu apvienībām un LTF izdevumiem ir juridiskas personas tiesības.

6.2. LTF ir sava atribūtika, kuru apstiprina kongress. LTF atribūtiku var izgatavot ar valdes piekrišanu.

6.3. LTF Domes valdei, LTF nodalām, nodaļu apvienībām un LTF izdevumiem ir zīmogs ar savu nosaukumu.

LTF 2.KONGRESĀ PIENEMTĀS REZOLŪCIJAS

LTF II kongresa rezolūcijas

REZOLUCIJA Nr. 1

PAR 1940. GADA POLITISKO NOTIKUMU NOVĒRTĒJUMU

LTF 2. kongress uzskata, ka PSRS, balstoties uz Latvijas Republikas valdības lēmieniem 1940. gada 16. jūnija ultimatiņu notu un rupji pārkāpijot starptautiski tēsību normas, 17. jūnijā okupejā Latvijas teritoriju.

Arvalsts okupācijas karaspēka klātbūtnē 14. un 15. jūlijā sartītās Latvijas Tautas saelmas vēlēšanās, kurās netika pieļauti alternatīvi deputāti kandidātu saraksti, kā arī falsificētie vēlēšanu rezultāti, kurus jau pirms vēlēšanu beigām TASS pažinoja Londonas laikraksta «Times», uzskatāni par neikumigiem.

Tautas saelmas 1940. gada 21. jūlijā deklarācijā par valsts varu, kā arī deklarācijā par Latvijas iestāšanos PSRS sastāvā pieņemtas bez tautas nohodīšanas, pārkāpijot Latvijas Republikas Satversmes 77. pantu.

Neraugoties uz šiem acīm redzamiem pārādījumiem faktiski, Latvijas PSR Augstākās Padomes 1989. gada 28. jūlijā izveidota komisija līdz šim laikam nav devusi politisko un tiesīs noverētējumu 1940. gada notikumiem Latvijā.

Tāpēc LTF 2. kongress prasa, lai Latvijas PSR Augstākā Padome būtīgi izvērtētu atzītu par neikumīgām Latvijas Tautas saelmas 1940. gada 21. jūlijā deklarāciju un Latvijas iekļaušanu PSRS sastāvā.

REZOLUCIJA Nr. 2

PAR PSKP VARAS MONOPOLA LIKVIDĒSANU

Noraidot vienpartijas sistēmu un neierobežotās valsts varas, valsts un sabiedrības pārvaldes koncentraciju PSKP rokās, uzskatot par nepieciešamu sabiedrības demokratizācijas priekšnotekumu Komunistiskās partijas un valsts aparatā funkciju nobežošanu, kongress prasa LPSR Augstākajai Padomei nākamajā sesijā izdarīt labojumus Latvijas PSR Konstitūcijā, izslēgt no tās 6. panta normu par PSKP vadīšo lomu sabiedrībā.

REZOLUCIJA Nr. 3

PAR STALINISMA NOZIEGUMIEM PRET LATVIJAS TAUTU

Nemot vērā, ka 40.—50. gados staliniskā režīma represīvie orgāni Latvijā sistematiski izdarīja noziegumus pret Latvijas tautu, kas vērtējami kā noziegumi pret cilvēkiem,

LTF 2. kongress prasa Latvijas PSR Augstākajai Padomei:

— atzīt stalinisma noziegumus Latvijā par noziegumiem pret cilvēci un izdarīt Latvijas PSR kriminālāju likumdošanā izmaiņas, kuras izriet no šī atzinumā;

— izveidot arķātēju valsts komisiju stalinisma noziegumu izmeklēšanai, leikļaujot tajā kompetentus juristus, vēsturniekus, medīkus, ekonomistus un citu nozaru speciālistus, kā arī sabiedriski politiski organizāciju pārstāvju;

— piešķirt izveidotajai valsts komisijai pilnvaras piešķūšanai jebkuru arhīvu fondiem.

Kongress aicina PSRS tautas deputātus — Latvijas pārstāvju LTF un Latvijas tautas vārdā izveidot analogiskas prasības PSRS Augstākajai Padomei.

REZOLUCIJA Nr. 4

PAR ATTIEKSMI PRET KOLEKTIVIZACIJU

Atbalstīt deklarāciju «Par staliniskās kolektivizācijas politikas atzīšanu par noziegumu pret Igaunijas, Latvijas un Lietuvas tautām», kurā 1989. gada 3. oktobri Ogrē izstrādājusi un pieņemusi Igaunijas, Latvijas un Lietuvas tautas kustību augrā komiteju pārstāvji.

Pielikuma: deklarācijas teksts.

DEKLARĀCIJA

«PAR STAHLNISKAS KOLEKTIVIZACIJAS POLITIKAS ATZĪŠANU PAR NOZIEGUMU PRET IGAUNIJAS, LATVIJAS UN LIETUVAS TAUTĀM»

1940. gada politiskie notikumi kļuva par Igaunijas, Latvijas un Lietuvas lauku daibiskā attīstības izmīlēšanas sākumu.

Izmantojot militāro un administratīvo vardarbību (divas masveida izsūtīšanas uz Sibīriju, augstie nodokli un klausas), tika likvidēta vēsturiski izveidoti zemes izmantošanas sistēma. Baltijas republikas vārdarbīgi tika izteicīgi simtiem tūkstoši augsti attīstīti zemnieki salīmiecību un desmitiņiem tūkstoši lauksaimniecības biedrību un kooperatīvu.

Staliniskās kolektivizācijas politika pēc būtības atjaunoja feodālās attiecības laukos. Zemniekiem atpēma rāzošanas pamatlīdzekli — zemi, atvesnīja tos no rāzošanas līdzekļiem un viņu darba produkta.

Ieslēgumi par iestāšanos kolhozā no zemniekiem galvenokārt tika samērīti draudi un represiju rezultātā, un tāpēc tie jāstāsti par neikumigiem.

Sādiem līdzekļiem izveidota lauksaimniecības sistēma nenodrošināja zemes un citu resursu raclonālu izmantošanu un saglabāšanu. Baltijas valstis pēdējos 50 gados auglīgo, lauksaimniecību izmantojamo zemu platību samazinājusies par vairāk nekā trim miljoniem hektāru. Līdz ar privātpāšuma likvidēšanu sākas vispārējā tautas degradācija, kā arī zemes dzīla ekoloģiska krīze.

To ievērojot, pasludināja stalinisko lauksaimniecības kolektivizācijas politiku par nozegumiem pret Igaunijas, Latvijas un Lietuvas zemi un tautām un prasīja Igaunijas, Latvijas un Lietuvas augstākajām padomēm pieņemt attiecīgas deklarācijas un likumu par kardinālu zemes reformu.

Igaunijas, Latvijas un Lietuvas tautas kustību agrāko komiteju pārstāvji

Ogrē 1988. gada 3. oktobri

REZOLUCIJA Nr. 5

LPSR AUGSTĀKAJAI PADOMEI

Ievērojot to, ka pieaug no Baltijas iestākto karavīru bojājumiem gadījumu skaitā, ko Izraisa izkropojotās starpnačionālās attiecības sakopotā vārdarbības eskalācija armijā;

ņemot vērā, ka starpnačionālo saspilējumu armijā veicina dezinformācijas lavīna par Baltiju centrālojās PSRS masu informācijas līdzekļos un apmaiņošās, PSKP CK 26. augusta paziņojums; ievērojot to, ka civilizāciju pasaulei atzītas cilvēka tiesības uz alternatīvu karadienestam; apzinoties iepēji, ka Latvijā var sākties jauniešu masveida atsīkšanās no karadienesta PSRS brūnotajos spēkos,

Latvijas Tautas frontes 2. kongress piepras:

— LPSR AP, realizējot LPSR Suverenitātes deklarācijas pamatprincipus un aizsargājot viņu Latvijas karadienestam pakļauto iedzīvotību dzīvību, veselību un tiesības uz apzīņas brīvību, nekavējoties apturēt Latvijas PSR teritorijā PSRS aizsardzības ministra pavelli par leisakumu aktivitāti karadienestā 1989. gada rudenī;

— pieņemt LPSR AP 1989. gada 10. novembra sesiju likumā par alternatīvu dienestu, izmantojot AP 6. oktobra sesiju izmērīto likumprojektu.

REZOLUCIJA Nr. 6

PAR ATTIEKSMI PRET LPSR AP 1989. GADA 6. OKTOBRA SESIJU

LTF protestē pret tendenci Latvijas PSR Augstākajai Padomei pārsākt likumus, kuri pieņemti pēc visas tautas apspriešanas.

Nemot vērā atsevišķu likumu sevišķo nozīmi republikā nākotnes noteikšanā, LTF 2. kongress tagadiski piepras pārsākti sesijas lēmumus, ar kuru balstīties tiek piešķirtas Islādzības republikā izvietotajiem aktīvajā karadienestā iestākajiem citu republikā iedzīvotājiem, tādējādi radot iespēju manipulēt ar vēlēšanu rezultātiem un radot faktisku nevienlīdzību republikas pamatiedzīvotājiem.

REZOLUCIJA Nr. 7

PAR LATVIJAS IEDZĪVOTĀJU TIESISKU STATUSU

LTF uzskata, ka pārejas posmā uz neatkarīgu valsti Jāzīstrādā Latvijas pastāvīgā iedzīvotājiem tiek iestādītais Islādzības republikā pamatlīdzeklis, ar kuru balstīties tiek piešķirts iestādītās tiesīsstatus pamati, jāpēmēlik Likuma par imigrāciju un jāzīvēlo imigrācijas dienests. Tas radīs priekšnosīkumus neliķīmu novēršanai pastāvīgā pliekšķīšanai un civillīzētās migrācijas regulēšanas sistēmas izveidošanai.

Pilsenības jautājuma risināšanai nav pieļaujama pirms Latvijas Republikas aneksijas faktā tiesīskās atzīšanas un nav savienojama ar Latvijas Republikas pilsoņa statusu zaudēšanu, tā veicināt tikai kopsakārā ar valstiskās neatkarības atjaunošanu. Pilsenības pliekšķīšana Latvijas pastāvīgajiem iedzīvotājiem naturalizācijas ceļā ir velcama, tikai garantējot tiem brīvas izvēles apstākļus.

REZOLUCIJA Nr. 8

PAR SVĒTKU DIENAM 18. NOVEMBRI UN 24. JUNIJU

LTF 2. kongress aicina Latvijas PSR Augstākajai Padomei ar likumu noteikt Latvijas teritorijā:

par nacionālās neatkarības svētkiem 18. novembrī — neatkarīgās Latvijas valsts pasludināšanas dienu;

par tautas svētkiem 24. jūniju — ievērojamākos latviešu tautas tradicionālos etniskos svētkus.

Kongress aicina:

— latviešu, krievu un citas valodas plaši izskaidrot 1918. gada 18. novembrī proklamētās neatkarīgās demokrātiskās republikas nozīmi Latvijas vēsturē;

— latviešu, krievu un citas valodas popularizētās iezīmētās pret valsts un tautas svētkiem, lai tie kalpotu jaunu garīgumam, nacionālām un pilsoņu apsāpīgās izaugsmē, sabiedrīskās saskapās un ietotības veicināšanai.

Kongress aicina Latvijas iedzīvotājus ar ciepu izturēties pret valsts un tautas svētkiem, lai tie kalpotu jaunu garīgumam, nacionālām un pilsoņu apsāpīgās izaugsmē, sabiedrīskās saskapās un ietotības veicināšanai.

Kongress ierosina Latvijas PSR Augstākajai Padomei pārskāt un atjaunināt Latvijas svētku un svinīmo dienu sarakstu.

REZOLUCIJA Nr. 9

PAR LATVIJAS KULTORVESTURISKĀS VIDES UN DABAS AINAVAS AIZSARDZĪBU

LTF aicina visus Latvijas iedzīvotājus aktīvi iestāstīties nacionālo parku un citu aizsargājamo teritoriju veidošanā, kulturvēsturiskā mantojuma un Latvijai raksturīgā dabas ainavas aizsardzībā un saglabāšanā Kurzemes piekrastē, Ziemeļvidzemē — Salacas baseinā, Vidzemes jūrmalā, Daugavas senlejā, Aglonas bazilikā vēsturiski piederošajā teritorijā.

REZOLUCIJA Nr. 10

PAR RIGAS IELU, LAUKUMU UN PILSETAS RAJONU NOSAUKNIEM

Ievērojot,

— ka Latvijas Kulturas fonda Vletvārdu komisija pēdējā gada laikā ir vairākkārt lemjusies Rīgas pilsetas TDP izplīdkomitejai priekšlikumus par Rīgas ielu, laukumu un pilsētas rajonu pārdēvēšanu val agrāko nosaukumu atjaunošanu,

— ka atklātā apspriešanā šie priekšlikumi ir guvūši dažādās sabiedrisko organizāciju un sabiedrības plašu aprindu atbalstu,

— ka par to realizēšanas nepieciešamību ir izteikt daudzākātēji atgādinājumi, bet Rīgas pilsetas TDP izplīdkomitejas vadībā uz to nav reagējusi,

LTF 2. kongress prasa izbeigt Rīgas pilsētas TDP izplīdkomitejas viciņāšanos izskaitīt Latvijas Kulturas fonda priekšlikumus par Rīgas ielu, laukumu un pilsētas rajonu pārdēvēšanu val agrāko nosaukumu atjaunošanu.

REZOLUCIJA Nr. 11

PAR BALTIIJAS DEMILITARIZĀCIJU

Latvijas Tautas fronte aicina Eiropas drošības un sadarbības apspriedēs dalībvalstis sākt konstruktīvās sarunas par demilitarizētu zonu izveidošanu Baltijas jūras reģionā, ietverot tajās Baltijas valstis — Latvijas, Lietuvas, Igaunijas — teritorijas.

REZOLUCIJA Nr. 12

PAR ATBALSTU BALTIIKRIEVIJAS TAUTAS FRONTEI

LTF 2. kongress izsaka atbalstu Baltiiķievijas Tautas frontei, kura visgrūtākajos apstākjos ciņās par savas zemes demokratizāciju.

LTF 2. kongress izsaka atbalstu Baltiiķievijas Tautas frontei, kura ciņas par Cernobījas avārijas izraisītās radioaktīvās plesārnošanas upurā glābšanu, par pieltēkamu līdzekļu pliekšķīšanu to daudzu desmitūku stāvētās Baltiiķievijas iedzīvotājā steidzīgā evakuācijā, kuru dzīvībai un veselībai patlaban drudzīgiem apstākļiem apstākļi, par pilnas patiesības publicēšanu attiecībā uz BPSR teritorijas ievērojamas daļas radioaktīvās plesārnošību, kā arī par to, lai tiek sauktas pie atbilstības visas amatpersonas, kas valīgās ekoloģisko datu satīgā un noziedzīgā slēpšanā.

LTF 2. kongress uzdot LTF Domei izstrādāt konkretus pasākumus, lai sniegtu politisku un morālu palīdzību Baltiiķievijas Tautas frontei, kā arī tieši atomkataklīzmas upuriem.